

A BEVÁNDORLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

327 East 13th Street

New York City

Előfizetési díj:

Egész évre New Yorkban \$3.00

A vidéken 2.50

Egyes szám ..... 3c.

MEGJELEN KÉTSZER HETENKINT: KEDDEN ÉS
PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

Editorial Rooms:

327 East 13th Street

New York City

Subscription:

Per annum, in N. Y. City \$3.00

United States and Canada 2.50

Single copy ..... 3 cts.

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879

IV. Évfolyam. 47. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, PA., 197. JUNIUS 10-én

IV. Year. No. 47.

A KIRÁLY BEVONULÁSA.

A KORONÁZÁSI JUBILEUM ÉS A KIVÁNDORLÁS.

Furcsa játéka az a véletlennek, hogy éppen az nap, amikor a király bevonult Magyarország fővárosába, hogy fogadja és nyugtázza a magyar nemzet háláját azért a sok jóért, amit negyven év alatt a magyar nemzettel tett, mondjuk, furcsa játéka az a véletlennek, hogy éppen június nyolczadikán került kezeinkbe a *Budapesti Napló* május 26-iki száma. Nevezett lap első oldalán van egy vezércikk, amelyet alább leközlünk. A kivándorlással foglalkozik. Mutatja, hogy miképp pusztul Magyarország, amíg ennek nemzeti kormánya díszmeneteket és ünnepi felvonulásokat rendez annak tiszteletére, aki mindig oda csapott a magyarok közé, valahányszor ezek egy-egy félénk lépést kockáztattak gazdasági és nemzeti megerősödésük felé.

A *Budapesti Napló* e cikkét kellett volna odaadni a magyar királynak elolvasás végett. Talán megesezt volna a szíve azon a szerencsétlen nemzetben, mely az ő politikája folytán pusztul. Talán egy igazán nemes, egy igazán királyi elhatározással még ünneppé avatta volna a mondva csinált jubileumot és lehetővé tette volna, hogy rendőrök helyett a nép vegye őt körül.

Nem olvasta el a cikket. Beszéltek neki másról. Az ő fényes multjáról. Az ő dicső tetteiről. És közben a rendőrök elkardlapozták a népet, mivel ez más hangon beszélt.

Az ünnepi hangulat megvilágítására hadd álljon itt a „*Budapesti Napló*” cikke, mely „*A legkomolyabb téma*” cím alatt jelent meg:

Egy borjunak ötven forint az értéke. Egy liba három forintot ér. Forintjával árulják a csirkét. Még a pióczát sem adják ingyen, annak is van pénzben kifejezett értéke.

Hát egy dologbíró, élete javában levő, egészséges ember mennyit ér?

Magyarországon bizony kevesebbet a borjunál, a libánál, a csirkénél. Kevesebbet még a pióczánál is.

Bebizonyítsuk?

Aki magyar borjut, magyar libát, magyar csirkét, magyar pióczát akar külföldre vinni, az kénytelen itt lefizetni az árát, csak aztán állhat vele odább.

Az semmi esetre sem történhetne meg, hogy kihajtanak az országból évente 300,000 darab borjut anélkül, hogy e borjuk pénzér-

tékét itt lefizetnék. Felriadna az egész ország s azt kiabálná: ohó, 300,000 darab borju egy része a mi nemzeti vagyonunknak, azt így kirabolni nem engedjük, már csak azért sem, mert így kiszámítható időn belül kivesszük a szarvasmarha-állományunk.

Magyarország ember-állományából azonban évente kihajtanak 300,000 darabot Amerikába. Pedig a tiz ujján kiszámíthatja akárki, hogy ilyen módon mennyi időn belül kell a magyar állam lakossága legértékesebb részének, a dolgozó népnek kérelhetetlen bizonyossággal kipusztulnia.

Nem törődik ezzel a rettenetes bajjal a társadalom. S ügyet sem vet rá az állam sem. Azaz hogy mégis: az állam már felismerte, hogy van kivándorlás. Tett is ezen a téren egy fenomenális intézkedést. Elrendelte: hogy a kivándorlóknak Fiuméből, a nemzeti kikötőből kell utra kelniök. S hogy meglegyen a fogamatja ennek a parancsának, megszervezett egy évente száz ezrekbe kerülő határrendőrséget. Ha ezeket a száz ezernyi összegeket évente arra fordítaná, hogy rajtuk földet vásároljanak a földéhség miatt kivándorolni kényszerült emberek részére, talán elérné azt, hogy a vervesztés valamelyest csökkenne, akkor legfeljebb az a pár száz tönkrement dzsentri vándorolna ki, akit a határrendőrség létszámában elhelyeztek. De a dzsentri-állam oda se néz a csöcselék kiözönlésének. Hadd menjen világgá, itthon ugyanis szocialistává lenne. A földolog az, hogy a nemzeti kikötőn át ömöljön a világtenger tulsó partjára a magyar nép vére.

Borjunak, libának, csibének, pióczának van értéke.

Az embernek nincs. Itt a mi szép hazánkban legalább nincs. Azt szélnek eresztik. Mint a darazsat, a szunyogot, vagy a legyet, Röpködjön, amerre akar.

Am a darázs, a szunyog, a légy nem termel semmi értéket, az ember ellenben igenis termel. Ahol nagyobb a kultúra, ott többet, Kevesebbet, ahol kisebb a kultúra. Így hát kiszámítható az ember gazdasági értéke.

Magyarországon a felnőtt mezőgazdasági bér munkás évi bérkeresete országos évi átlagban 300 korona. Tehát minálunk az em-

ber gazdasági értékét pénztökében az az összeg fejezi ki, melynek 300 korona az évi kamatja.

Hétezeröttszáz koronát ér tehát egy-egy ember Magyarországon.

A borju értéke száz korona.

A libaé hat.

A csirkéé kettő.

A pióczáé is van néhány fillér.

Az ember értéke ellenben hétezeröttszáz korona fejenként.

Ha 300,000 borjut vesztené el az ország évente, ez harmincz millió korona veszteség volna. Ugyanannyi liba elvesztése is kitenne 1,800,000 korona veszteséget. Ugyanannyi csirkéé hatszázezer koronát.

Ezt kiszámíthatja mindenki. És védekezik a veszteség ellen. Az istállóba kötik a borjut, az ólba csukják s az udvaron őrzik a ludat meg a tyukot. S borjunak, ludnak, tyuknak az eleségéről is gondoskodnak, hogy ne csak itt maradjanak, hanem éhen se veszzenek.

Csak az emberrel bánnak másképen. Az, ha éheznek, a fene se törődik nálunk vele. S ha az éhsége messze földre kergeti, hát utnak bocsájtják.

Pedig a 300,000 kivándorló mindegyikének 7500—7500 korona az értéke.

S tehát pénzben kifejezve a nemzet vagyonában minden esztendőben háromezrézeszer hétezeröttszáz korona veszteséget jelent.

$$300.000 \times 7500 = 2.250.000.000$$

Ime, kétezerkétszázötven millió korona vesz el számunkra évről-évre a kivándorlás révén.

Két és egy negyed milliárd évente! Egy fillérrel sem kevesebb.

Ez komoly téma, ugy-e bár? Bizony megrendítően komoly. Magyarországra nézve a világ legkomolyabb, legkomorabb témája.

A kormány egyik ifju tagja, Mezőssy Béla államtitkár ur tegnap mégis viccelt erről a legbusabb témáról.

Azt a vicczet mondta róla, hogy a kivándorlás egyedüli okozói — a szocialisták.

A viccz szörnyen tetszett a parlamentnek, a világ e legreakcionáriusabb és legkorlátoltabb parlamentjének. Leirhatatlan tetszésvihar zudult fel e szavakra. Szónokot

A BEVÁNDORLÓ

számosan üdvözölték. Hogyne? Hiszen a lelkükből beszélt valamennyiüknek.

Igen, igen: a szocialisták. Azok a sehonai bitangok. Ők csinálják az egész bajt. Ők biztatják fel a népet, hogy ne érje be a háromszáz koronás évi bérkeresettel, hanem ragadjon inkább vándorbotot. Ők világosítják fel a népet, hogy a főpapok és mágnások óriási uradalmaira kellene a közterhek nagyobb részét áthárítani, holott most a szegény ember vállán van a köztehernek igazságtalanul és elviselhetetlenül nagyobbik része, míg a dúsgazdagok feleslegét az arányos adózás alól mentesíti a kezükben levő államhatalom. A szocialisták tanítják ki a népet, hogy a feudális osztályuralommal szemben a szegény emberek osztályszervezetét kell megszínálni, hogy annyi teher fejében a dolgozó milliókat az állampolgári jogok összesége illeti meg, hogy az ország a népé s nem a hazatulajdonosoké és hogy tehát a népmilliók érdekeivel kell összhangzásba hozni azt az állampolitikát, amely ma kizárólag a nagybirtok osztályérdekét szolgálja.

Mindezt, — igaza van Mezössynek — manapság minálunk csakis a szocialisták hirdetik. Más országokban, ahol a feudális arisztokrácia nem korlátlan hatalmu ura többé az állami szervezetnek, ugyanezt hirdetik a polgári pártok is. Sőt nemcsak hirdetik, hanem kormányon és ellenzéken egyaránt ezt a politikát csinálják is.

Tessék hát versenyre kelni a szocializmussal a népuralom megvalósítására való törekvés, a demokratikus politika dolgában. Ha tulszás a szocializmus, tessék a tulszókat leszorítani, de nem ám zsandárokkal, amit ugy sem lehet, hanem a népakarat s a népérdek értelmes és szeretetteljes felkarolásával.

A szocializmust eltipornia nem lehet. Mert az elnyomott népmilliók szervezik meg benne öntudatra ébredtségüket és érvényesülni vágyó érdekeiket, egyre aczéleződő akarataikat. Millió rabszolga mindig hatalmasabb ezer óriásnál. A magyar közmondás ezt így fejezi ki: sok lud disznót győz. Még akkor is, ha ez a disznó — vadkan volna.

A magyar vadkanok ezt még nem tudják. De a magyar ludak már kezdik sejteni.

Az a kis vadkan-süldő, akinek Mezössy Béla a neve, hiába rőfögi, hogy a kivándorlást a szocialisták csinálják. Amerikából éppen tegnap izent haza a monarchia washingtoni nagykövete, hogy tessék otthon jobb gazdasági és társadalmi politikát csinálni, magasabb munkabéreket fizetni, gyáripart fejleszteni, a népnek földet adni, akkor lassankint megcsappan majd a kivándorlás, adig nem.

Lám, ez a nagykövet Amerikában is tud európai lenni.

Mezössy pedig Európában is — ázsiai. Vicszel arról, amin az ország lelke sir. Uszit ott, ahol békiteni kellene. A kivándorlást, a magyar vér eme rettenetes kipatakzását nem azoknak tulajdonítja, akik a vért az országból kisajtolják, hanem azoknak, akik ott állnak a nyilt sebnél s be akarnák kötözni.

Hengervári Hengelmüller nagykövet ur,

HIZSNYAY JÁNOS úr

Connecticut állambeli Danburyben fel van jogosítva előfizetések felvételére és nyugtázására. Melegen ajánljuk őt ottani honfitársaink figyelmébe.

kegyelmes uram, nem jönne haza miniszterelnöknek?

* * *

Milyen szép ünnepi beszéd ez a ciklik! Kár volt fel nem olvasni a király bevonulásakor. Akkor nem lepte volna meg Ferencz Józsefet, aki ünnepelni ment Budapestre, hogy az alázatos és botránnyoson hizelgő beszédekbe az elégedetlenség hangja vegyült; akkor meggyőződött volna, hogy a mesés keleti pompa mögött, amelylyel fogadták és körülvették, ott vigyorog a legkiáltóbb, legmeztelenebb nyomor.

És talán még Ferencz József is gondolkozóba esett volna. Talán érezte volna valahára, hogy szuronyokkal és ágyukkal népeket boldogítani nem lehet. És tekintete táian idetevéd volna hozzánk, Amerika felé, a hol Magyarországnak leghivebb és legjobb, mert dolgozni akaró gyermekei várják, szorongó szívvel várják — nem a koronázási jubileumokat — Magyarország feltámadását.

BRYAN NEW YORKBAN.

A jövő elnökválasztásról beszél.

Bryan Jennings Vilmos, akit a demokrata párt tudvalevőleg kétszer irt a zászlajára s aki mindmeganyiszor megbukott, New Yorkban van és pénteken este nagy nyíltsággal beszélt a jövő esztendőben megejtendő elnökválasztásról.

Szerinte a demokrata pártnak alapos kilátása van a győzelemre, ha elnémitja régi és már kissé elkopott harci kiáltását a védvám módosításáról és egyedül a trusztok megsemmisítését veszi be politikai programjába.

Bryan, habár ezt a tárgyat most nem érintette, nagyban bizik benne, hogy a demokraták ismét őt fogják jelölni. Már régebben kijelentette, hogy a jelölést elfogadná.

UJ OTTHONOK.

Montanában harminczháromezer hold föld kerül szétosztásra.

Chicagoból jelentik, hogy a nyugati vasutak nagy előkészületeket tesznek tízezer embernek Montanába való szállítására. Montanában ugyanis 33 ezer hold földet, mely eddig a Crow-indiánusok rezervációját képezte, nyitnak meg fehér települők számára.

Akik települni kívánnak, küldjék el ebbeli kérvényeiket Montana állambeli Billingsbe, ahol a kiküldött kormánybiztosok június 26-án az összes kérvényből ezret fognak kisorsolni. A kisorsoltakat 150 emberből álló csoportokba osztják be. Minden kisorsolt a neki kijelölt földért holdankint 34 dollárt fizet, amelyből 4 dollár az indiánusoké.

A települők a föld vételárát tíz éven belül tartoznak lefizetni.

GOULDÉK SZENNYESE.

New yorki milliomosnak családi élete.

A Gouldék szennyese cím alatt lehetne egy szép, modern szindarabot írni. Csak a tényleg lefolyt eseményeket kellene egybefoglalni. E szindarab első felvonását tudvalevőleg Párizsban játszották el, ahol a new yorki Gould leány válópert indított grófi férje ellen, amely per során a lehető legbotránnyosabb dolgok kerültek napvilágra.

Egy újabb felvonás most New Yorkban játszódik le a közönség nagy érdeklődése mellett. Most is válóperről van szó. Ennek szenvedő hőse Gould Howard. A pert az asszony indította meg. Egy new yorki kardalosnő, akit a milliomos családjának heves tiltakozása dacára feleségül vett. Ez az asszony, aki kardalosnő korában női erkölcsök dolgában a kelleitnél valamikéivel szabadelvűbb volt, most megbotránkozva adja tudtára a világnak, hogy férje a hitvesi hűség elvéhez nem ragaszkodott tulszigoruan. Ez sérti az ő asszonyi becsületét. Sérti női önérzetét. Fáj neki. Ennélfogva válni akar.

Gould Howard szívesen belemegy a válásba. Sőt, amint ezt már egyszer említettük, kerek egy millió dollárt ajánlott fel az asszonynak, ha botránny nélkül bonyolítják le a válópert. Ez az azonban, amibe az asszony nem akar belemenni. Ő botránny akar Bot-

rányt minden áron. A new yorki társadalmi élet egynehány legelőkelőbb hölgyét akarja a válópert botránnyába vinni.

Pénteken volt az első tárgyalási nap. A törvényeszéki termet zsufolásig töltötték meg az ugynevezett jobb körök. Különösen hölgyek. Várták a botránnyt. De az első napon nem süit ki semmi. Meglehet, hogy később. Gouldné asszony kijelentette, hogy nem fog kimélni senkit sem.

A KORMÁNYZÓ GYLKOSA.

A koronatanunak borzalmas vallomása.

Most tárgyalják Idahó állambeli Boiseban a Haywood-féle bűnpert, amelyben Steunenbergr kormányzó meggyilkolásával vádolják a vádlottat.

Az ügyész a tulajdonképei gyilkosnak, Orchard Harrynak, büntetlepletséget biztosított az esetre, ha a bíróság előtt kimerítő vallomást tesz, mely a többi vádlott elítéléséhez vezet. Orchard élt az alkalommal. Hajmeresztő hidegvésüréggel tárta fel bűnös életét, amelyet 19 gyilkosság terhel. Azt mondja, hogy minden büntetést a vádlottak, Haywood és Pettibone felbujtogatására követte el.

Ők adtak neki pénzt a kormányzó meggyilkolásért. Napokon át lesben állott, hogy lelőjje az áldoztat, de a kormányzó nem mutatkozott. Elvégre bombát tett Steunenbergr háza elé. A bomba megtette gyilkos munkáját.

MAGYARELLENES

Egy új egyesület Bécsben.

Bécsben új egyesület alakult „Verein zur Erhaltung des Deutschthums in Ungarn“ czimen. Az egyesület célja volna a program szerint a „magyarországi német parasztságnak kereskedelmi összeköttetéseket szerezni Ausztria és Németország felé, magyarországi iparosoknak és kereskedőknek jó-ravaló kiképzését közvetíteni a német birodalomban, németeket rávenni, hogy Magyarországra vándoroljanak és ott birtokokat vásároljanak, a magyarhoni németek iskolaügyeit és tudományos kiképzését előmozdítani, a hely- és családnevek erőszakos magyarosítása elleni harcban a németiséget támogatni és a külföldi sajtókat a magyarok erőszakoskodásairól hü-séges tudósításokkal ellátni.“

Egy németországi jap írja ezt s hozzátette, hogy a magyarországi nemzetiségek a pángermán mozgalmat szívesen fogadják s különösen hangoztatja azt a lelkes üdvözetet, amelylyel Vajda dr., román származású kiváló képviselő a pángermán néppárt keletkezését fogadja.

The Friedman Print
215 BOWERY NEW YORK

Elvállalja alapszabályok s minden-nemű nyomtatványok elkészítését. Kitűnően felszerelt magyar nyomda. A „BEVÁNDORLÓ“-T ITT KÉSZITIK. Elv: csinos kiállítás olcsó árak mellett.

BEJCZY SÁNDOR

delrayi bankja a legrégebb Michigan államban. Pénzt küld biztos felelősség mellett. Majójegyek eredeti áron minden vonalra. Fényes szalónüzletében vidéki honfitársak is kellemes otthont találnak.

Czím: ALEX BEJCZY, 2112 River st., DELRAY, Mich., SAJÁT HÁZABAN.

Hajójegyet legjobban vásárolni és pénzt legbiztosabban küldeni
Kiss Emil
Bankárnál
104 Second Ave.
New York
For ever forward

Magyarok Amerikában

A FÖKONZUL NYILATKOZIK. Lapunk előző számában „nyílt kérdés“-t intéztünk a főkonzulhoz, Hoening O'Carroll bárárhoz. Tettük abból az alkalomból, hogy Rixa Sándor dr., aki a new yorki magyar menház egyik igazgatója, Adler Gyula és Wolf Andor urak előtt a magyar republikánus klub helyiségében azt mondotta, mikép az igazgatók csak azért szavaztak lapunk szerkesztője ellen, mivel „FELÜLRŐL“ jött nyomás alatt állottak. A főkonzul képviselőjében és megbízásából Stern Gyula konzulátusi titkár ur megjelent lapunk szerkesztőségében és ugyancsak a főkonzul nevében kijelentette, hogy a főkonzul nemcsak hogy nyomást nem gyakorolt az igazgatóságra, hanem egyáltalán a menház belügyeire a multban semmiképen be nem folyt, s a jövőben befolyani nem kíván. Egyben kijelentette a konzulátusi titkár azt is, hogy Rixa Sándor dr., akit a fentidézett kijelentése iránt a főkonzul nevében meginterpellált, KERÉKEN LETAGADTA, HOGY Ő AZT A KIJELENTÉST MEGTETTE. Ezzel Rixa Sándor dr. hazugoknak bélyegezte Adler Gyula és Wolf Andor urakat s az ő dolguk most már a köztük és Rixa Sándor ur között beállott ügyet elintézni.

Mi eleve tisztában voltunk aziránt, hogy a jelenlegi főkonzul ur lapunk szerkesztője ellen állást nem foglalt és nem foglalhatott. Nyílt kérdésünk felvetésével csak azt akartuk kimutatni, hogy mennyire megbízhatók azok a férfiak, akik a menház ügyeit intézik és tisztességes emberek fölött bíráskodni mernek. Az egyik igazgatónak, a lehető legtisztességesebbek egyikének, Rixa Sándor dr.-nak erkélyét ime bemutattuk. Jön legközelebb egy csomó másé. Csak az íratokat várjuk be, amelyeknek elküldését odahaza megsürgettük. Ha megkezdtek a nagymódsás munkáját, azt végleg és eredményesen akarjuk keresztülvinni.

DR. RIXA NYILATKOZIK. Dr. Rixa Sándor urtól, a menház egyik igazgatójától, lapunk szerkesztője a következő levelet vette: „Édes barátom, Singer! Nagyon sajnálom azt a sok pletykabeszédet, ami csak nekem és lapodnak fog ártani. Sokkal jobb volna, ha úgy szerkesztenéd lapodat, amint azt kezdetben tetted. Én az említett Wolf nevű urat nem is ismerem. Ami pedig Adlert illeti, őt a klubban néha láttam, de én hozzá soha olyféle megjegyzést nem tettem, mert nincs tudomásom arról, hogy mi volt az oka annak, hogy a többség ellened szavazott. Kérlek tehát, czáfold meg azt az állítást, mert én emphatically tagadom. Remélem, hogy jónak fogod látni saját érdeklésben lecsillapodni, az egész dolgot higgadtan venni és senkit meg nem támadni, amint ez eddig szokásod volt. Akkor maradok leghívőbb barátod Dr. Rixa.“

LAPUNK SZERKESZTŐJE NYILATKOZIK. Dr. Rixa Sándor urnak! Szókimondó ember voltam mindig. Megmondom Önnek is, amit érzek. Ön „édes“ barátjának hív engem, azt mondja, hogy nem tudja, miért szavazott ellenem az igazgatók többsége, sőt azt is mondta, hogy amaz emlékezetes ülésen jelen sem volt. Pedig, Rixa dr. ur, azon az ülésen éppen Ön volt az, aki ellenem, édes barátja ellen beszélt. Ez nem volna baj, ha volna annyi férfiassága, megmaradni amellet, amit mondott és tett. Én Önt komolyan nem vehetem, férfianak nem

tekintem s így tanácsait, amelyekből nem kértem, visszautasítom. A lapomat én szerkesztem úgy, ahogy férfias meggyőződésem és tudásom sugalmazza. Ha Önnek az ilyen lap nem tetszik, ne olvassa. Tisztelettel Singer Mihály.

A SEGÉLYEGYLET ÉS A CLEVELANDI NAPILAP. Abból az alkalomból, hogy a new yorki magyar menház egynehány igazgatója lapunk szerkesztőjének tagként való felvétele ellen szavazott, Clevelandban megjelent lapársunk mult szerdai számában „Haszontalan emberek“, „A new yorki Segélyegylet erkölcsi bukása“, „Az Amerikai Magyar Szövetség térfoglalása“ címek alatt egy vezércikket tett közzé, amelyben hevesen megtámadja a menház igazgatóságát. Midőn clevelandi kollégánknak köszönetet mondunk a velünk vállalt szolidaritásért, az alábbiakban szóról szóra leközljük a fentidézett cikket:

Haszontalan emberek. A new yorki segélyegylet erkölcsi bukása. Az Amerikai Magyar Szövetség térfoglalása. Megütözközve olvassuk a New Yorkban megjelent Bevándorló-ban, hogy a Magyar Segélyegylet legutóbbi igazgatósági gyűlésén Dr. Singer Mihályt, a nevezett hazafias szellemben szerkesztett lap szerkesztőjét nem vették fel a tagok lajstromába. Ellene szavaztak az igazgatók közül Viola Bertalan elnök, Grulich József, Stern Adolf, Dr. Rixa és Somlyó Arnold.

Olvasóink ezeket az urakat már ismerik. Volt alkalomunk bemutatni őket. Különösen a magyar osztrák teügerészek fogadtatásánál tüntették ki magukat, midőn elherdálták a magyarság bizalmát, midőn homlokegyenest ellenkezőt tettek, mint amire mandátumok szólt s okozói voltak annak a közös botránynak, mely a tengerészek tiszteletére rendezett osztrák-magyar banketten lejártszódott.

Természetesen ezeknek az embereknek szemében szállka a hazafias nemzeti alapon működő sajtó, adáz ellenség előttük Dr. Singer, aki mindig meg meri írni az igazat, háragyszanak mi reánk is, mert nem tartjuk őket méltóknak továbbra is a Segélyegylet vezetésére és ily bárgyu uton ott ütnek a sajtó embereiben, ahol azt hiszik, hogy fáj.

Dr. Singerre nézve csak dicsőség, hogy a svaregelbek nem szavaztak rá. Ez árulja legjobban el, hogy mennyire fázna az igazgató urak minden újítástól, de kitűnik ez abból is, hogy nemrég valamelyik igazgatócska kijelentette, hogy nincs szükségük már több új tagra. Nincs hát, mert féltik a koncepot, félnek, hogy kiesnek hivatalukból és akkor nem lesz mivel hiúságukat legyezgetni.

Csak hogy szava van ám mindehhez a new yorki főkonzulnak is és az ő betérjesztései révén a magyar államnak, mely nem azért ad a Segélyegyletnek a magyar Menház fenntartására évi 10,000 dollárt, hogy ezek a félkegyelmű direktorocskák osztrák módon reprezentálják az amerikai magyarságot.

Ezeknek az alakoknak pusztulniok kell a new yorki Segélyegylet éléről. Jöjjenek új emberek, új szellemmel. Ha pedig gátat vetnek annak, hogy új emberek, új szellemmel léphessenek az egyletbe és doláiraikkal a józan ész és a magyar becsület útján segélyezzék az ügyefogyott bevándorlókat, akkor a magyar állam figyelmét kell alkalmas módon a Segélyegylet igazgatóinak visszaéléseire irányítani.

A magyar állam oly menházat, mely a jelenlegi igazgatók vezetése alatt áll, — nem szubvencionálhat. Nemcsak az eddig elkövetett politikai és nem politikai botlások miatt, hanem egyebek miatt is. Ha rákerül a sor, — majd előadjuk ez okokat is.

Most egyelőre egyebet mondunk. És pedig azt, hogy az Amerikai Magyar Szövetség programjába vette a bevándorlók istápolását, programjába vette a new yorki munkaszervező iroda megnyitását, de ezenkívül nemzeti alapon nyugszik minden egyes alagrafusa és most is megbízható igaz magyarok általános Szövetség élén. Mindehhez hozzájárult a több mint 5000 tagot számláló Verhovay Egylet belépése a Szövetségbe, ami 50 centjével több mint évi 2500 dollárt jelent, tehát többé nem a new yorki Segélyegylet osztrák szellemű igazgatói, hanem az Amerikai Magyar Szövetség van hivatva a magyar menház kezelésére és ők érdemelnék meg az e célra folyósított 10,000 dolláros államsegélyt is. A Verhovay Egylet és az Amerikai Magyar Szövetség programjában benn van a magyar kórház megalapítása is, amely régi életszükségletét képezi a new yorki

és az amerikai magyarságnak, de amely kérdést New Yorkban sehogysem bírtak eddig megoldani.

Módját ejtjük annak, hogy a nemzeti kormány minderről tudomást szerezzen és bizton hisszük, hogy eljő a ideje annak, hogy az osztrák szellemű Segélyegylet elveszti jelenlegi hatalmi körét és a becsületes magyar alapokra épített Amerikai Magyar Szövetség veszi kezébe minden téren a vezetést.

KORONÁZÁSI MISE A NEW YORKI MAGYAR TEMPLOMBAN. Kovács Lajos new yorki róm. kath. magyar plébános a koronázási jubileum alkalmából szombaton reggel a 14-ik utca templomban ünnepi misét mondott. Értesülésünk szerint résztvettek azon a washingtoni nagykövet, a new yorki főkonzul és az összes konzulátusi tisztviselők. Bennünket, a Bevándorló szerkesztőségét meg sem hívtak a koronázási misére. Első percében megütözközünk Kovács Lajos plébános ez eljárásán. Hamarosan beláttuk azonban, hogy a new yorki magyar plébánosnak feltétlenül jó izlése van. Tudja ő, hogy kiket lehet és kiket nem lehet koronázási ünnepekre meghívni. Egyebekben egy kérdést vagyunk bátor kockázatni: Tartja-e Kovács plébános ur Árpád fejedelmet olyan jó magyarnak mint Ferencz Józsefet? Vitt-e Árpád oly szerepet a magyarok történetében mint Ferencz József? Ha igen, miért mondott a főur ünnepi misét a koronázási jubileum és miért nem gyászmisét a honfoglaló halála ezredik évfordulója alkalmából?

ADLER GYULA NYILATKOZIK. Vettük a következő levelet: „Tisztelt szerkesztő úr! Nagyon meglepett szerkesztő urnak ama híradása, hogy Dr. Rixa Sándor ur Stern Gyula főkonzulátusi titkár előtt kerekén letagadta a magyar republikánus klubban előttem tett abbéli kijelentését, hogy Önt felülről jött nyomás folytán nem vették fel tagnak a magyar menházban. Most már arra kényszerülök, hogy Önnek és az érdeklődő közönségnek az egész ügyet a maga teljes valóságában előadjam.

A minap a magyar republikánus klubban Dr. Rixa Sándor urral beszélve, szemrehányással illettem őt az igazgatóságnak szerkesztő urral szemben tanúsított helytelen eljárása miatt. Rixa ur azzal védekezett, hogy ő nem volt jelen az ülésen, amikor szerkesztő ur ellen szavaztak, majd a következőleg folytatta: Azt maguk nem értik. Singert ki kellett zárni, mert magasabb helyről úgy kívánták s engedni kellett a felülről jött nyomásnak. Mäskülönben Singerrel jó barátságban vagyok s ha meghallgatta volna tanácsomat, hogy ne írjon a menház ellen, most nem volna a csávában.

Ez a tiszta valóság. S most szerkesztő ur engedelmével még egy pár szóm volna Rixa Sándor doktor urhoz. Csudálatos, hogy Rixa urat, ha úgy tetszik neki, cserben hagyja az emlékezete. Azt mondja, hogy nem volt jelen a Singer ellen történt szavazásnál, holott azt, hogy ott volt, esetleg a jegyzőkönyvvel és az igazgatókkal is lehetne bizonyítani. Arra emlékszik, hogy beszélt velem a klubban, de arra már nem, hogy mit beszélt.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG.

Alakult 1906. február 27. Cleveland, O.
A Szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme.
Osztályok alakulhatnak Amerika minden magyarlakta helyén.
Aki a Szövetség tagjává akar lenni, irjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz. 305 Century Building, Cleveland, O.

AMERIKAI DOLGOK

TAFT UTÁZIK. Taft Vilmos hadügyminiszter Philadelphióba utazott, hogy ott egy gyűlésen részt vegyen, amely majd arról fog határozni, miként használtassék fel az az egy millió dollár, amit egy gazdag philadelphiai asszony a délen lakó négernek művelődési céljaira alapítványként letett. Taft a gyűlés után Washingtonba tért vissza, vasárnap pedig elindult a nyugati államokban tartandó körútjára.

UJ ELNÖKJELÖLT. A New Yorkban időző Knox C. Philander pennsylvaniai szenátor azt az értesítést vette, hogy a pennsylvaniai republikánus állami konvenczió őt fogja mint elnökjelöltet a nemzeti konvenczióknak ajánlani. Knox, aki roppantul meg volt hatva, erősen hangsúlyozta, hogy hát mégis csak elismerik az érdemet és tehetséget s kijelentette, hogy az elnökjelölést annak idejében természetesen el fogja fogadni.

SZÉGYEN VAGY IRIGYSÉG? Iowa állam Woodward nevű városában a 15 éves Jacobson Emma vizsgára készülődött. Ő volt egyike a legjobb tanulóknak. Szegény leány volt és nagyon restelte, hogy a társnői, akik nagyjából vagyonos szülők gyermekei, mind új és szép ruhában fognak megjelenni, csak neki kell kopottas, viseltes ruhában menni a vizsgára. Elkészülésében egy adag patkánymérget vett be, ami hamar végzett vele.

GYUJTOGATÓK. Pennsylvania állam Allentown nevű városában szerdán egyszerre három helyen támadt tűz és a tüzoltókat ismeretlenek egészen ellenkező helyre csalták hamis jelzéssel. Nyilvánvalóan tartják, hogy gyujtogatók akarták az egész várost porrá égetni. Talpon van valamennyi rendőr, de a gyujtogatóknak még csak nyomára sem jöttek. A tűz 125,000 dollár kárt okozott.

MEGSZÖKÖTT. A Sing Sing fegyházból megszökött egy Fluss Bidwell nevű életfogytiglani fegyháza itélt rab. A börtönőrök és a körültekintő vidék rendőrei mind őt keresik; valóságos embervadászatot rendeznek, mind ez ideig azonban hiába. Fluss gyilkossága miatt lett életfogytiglani fegyháza itélve.

OFFICE-GIRL. Office-boynak nevezik azokat a 11-15 éves fiukat, akik az irodákban kifizetői minőségben vannak alkalmazva. New Yorkban újítást eszközölnek. Az office-boy helyett office-girlt alkalmaznak és azt állítják, hogy ha ezek talán gyakrabban és tovább állanak is a tükör előtt néha, sokkal megbízhatóbbak és gyorsabbak, mint a fiuk. A fiukkal még az a baj is volt, hogy mindenuntalan fizetésemelést kértek. Igaz, a leányoknak nagyobb fizetést adnak mint a fiuknak.

GYILKOSSÁGGAL VÁDOLT ORVOS. A Virginia állambeli Richmondban Rowland Dávid dr. fia mérgezési tünetek között pár hét előtt meghalt. Az orvost fogták granuba s őt is, valamint feleségét gyilkosság vádjával letartóztatták. Az orvost már kihallgatták, de makacsul tagad.

A KÉK LEÁNY. A 19 esztendőes Coffers Mari, aki a Pennsylvania állambeli Alleghenyben mint mosóleány volt alkalmazva egy nagy mosodában, a minap kivágott cipőben sétálni akart menni. Fekete, olesó harisnyája már kissé színehagyottnak látszott, azért hát befestette a mosodában ruhajelzésre használt tentával. Nagyon csudálkozott este, mikor az egész lába kék volt, hanem, gondolta magában, majd kimegy, nem törődött vele. Másnap, harmadnap aztán mindig magasabbra huzódott fel a kék szín és negyed napra már az arca is kék lett. Akkor aztán már megijedt és orvoshoz futott, aki megvizsgálta a kék leányt és vérmérgezést konstataált, amit a tentás harisnya idézett elő.

GYÁRTÜZ. New Yorkban a Broadway és Great Jones street sarkán levő gyárépületben tűz ütött ki. Oly rohamosan terjedt a tűz, hogy a két legfelső emeleten dolgozó munkások elől elzárta a menekülés útját. Clark kapitány kimentett ugyan egy néhány embert, de azok, akikhez már nem tudott feljutni, csak úgy menekültek ki a lángtengerből, hogy a szomszédos National Bank palotájának tetejére ugráltak le. Eközben 12 ember sérült meg többé kevésbé súlyosan. A kár 50,000 dollár.

A VIHAR ÁLDOZATAI. Illinois állam New Minden nevű kisközsége felett irtózatos vihar huzódott el szombaton. A németek által lakott községnek templomát és néhány házát elsöpörte a vihar, mely alkalommal 5 ember életét veszítette.

ELRABOLT APÁCZA. Duluthban Boromea nővért, a Szent Kelemen katolikus iskola egy tanítónőjét elrabolták. Szombaton két férfi, akik közül az apácza az egyiket „páter”-nek szólított, beállított Boromea nővérhez és szó nélkül felkapták, kocsiba lökték és odábbálltak vele.

GYALÁZATOS BOSZU. Romano Paszkalnak felmondott a gazdája, a new yorki Canal streeten lakó Feldman nevű szabó. Az olasz származású, 53 esztendőes Romano éktelen dühbe jött efelett és boszút akart állani gazdáján. Kapóra jött neki, hogy Feldman hat esztendőes kis leány ott lábatlankodott az üzletben. Megragadta a kis leányt és ráültette a tüzes kályhára, amin a vasalókat szokták melegíteni. A szerencsétlen gyermek kétségbeesetten ordított fájdalmában, mire Feldman és a szomszédok berohantak az üzletbe. Azonnal rendőröket hívtak, akik az embertelen szabólegényt letartóztatták.

LÉGHAJÓ ELSÜLYED A TENGERBEN. Godot Jenő kapitány a jamestowni kiállítás területéről felszállt leghajóján, de baj érte, beleütközött az Alabama csatahajóba és leghajóstul a tengerbe zuhant.

A Nagyvilágból

JUBILEUMI KIÁLLÍTÁS. 1908-ban lesz hatvanadik esztendeje annak, hogy Ferencz József osztrák császárrá koronáztattott. Az osztrákok ennek a jubileumnak örömeire kiállítást akartak rendezni, amely irányban már lépéseket is tettek. Ezt a tervet most elejtették és helyette majd egy muzeumot fognak emelni.

NINCS EGYSÉG. Az ujonnan választott osztrák képviselők megmaradnak a régi, ezerfelé szaggatott pártokban. A németek valamennyi pártáryalata egy tömör párttá akart egyesülni, de ebbeli törekvéseik a német radikálisok antiszemitizmusán megtört. Ezzel szemben a csehek, kivéve a szocialistákat, egyesültek egy nagy cseh nemzeti párttá.

NEMZETKÖZI KONGRESSZUS. Az amerikai bevándorlási bizottság, mely Dillingham szenátor vezetése alatt európai tanulmányuton van, Nápolyból Rómába érkezett, ahol azt a kijelentést tette Dillingham, hogy nagyon üdvösnek tartaná egy nemzetközi kongresszus egybehívását, amely a kivándorlás tekintetében szabályokat állítana fel. Dillingham szenátor egyidejűleg az olasz bevándorlókat dicséri.

A CZÁRNÉ BUSUL. Nagy a szomorúság a péterhoi csári kastélyban. A csárza gyermekei megkapták a difteritist. A czárné, aki retteg gyermekei életeért, maga ápolja őket.

JAPÁN. Egy hangadó japán ujság most ír az Egyesült Államok és Japán közötti viszonyról a san franciscoi esetből kifolyólag. Azt mondja, hogy Japán ugyan tökéletesen meg van elégedve az elnöknek a kongresszushoz intézett üzenetével, hanem a dolog még sinesen oly mederben, amely feltétlenül megnyugtató volna. A japánok egy újabb esetben aligha fognak olyan könnyen kötélnek állani egy mézes-mázos beszédnek és azért várják, hogy a japánok védelme az Egyesült Államokban szerződésileg legyen biztosítva.

DRÁGUL AZ ÉLET. Párizsban a kenyérnek az árát felemelték. Négy czentbe került eddig fontja, ezután ötbe fog kerülni. A francia lapok keserűen panaszkodnak a fölött, hogy nemcsak a kenyér, hanem egyáltalán minden élelmiszer ára emelkedett.

STOLYPIN MEGY. Az a hír repült világgá, hogy Stolypin, az orosz miniszterelnök beadta lemondását és hogy a дума feloszlatását a csárza tervbe vette.

ELPUSZTULT KIKÖTŐVÁROS. Az angolok indiai gyarmatainak egyik legnagyobb forgalmu és leggazdagabb kikötővárosát, Kurráhit a vihar teljesen elpusztította. A szükszavu távirat a 120,000 lakóssal bíró városnak pusztulásáról bővebb részleteket nem közöl s így sem az emberéletben okozott, sem az anyagi károkat még csak hozzávetőleg sem lehet kiszámítani.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

Pénzutalványok és hitellevelek a világ minden részére
Örökségeket és követeléseket pontosan behajtanak

15 WILLIAM STREET . . . NEW YORK

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Kiadja a "Bevándorló" ujságvállalat

Szerkesztő

SINGER MIHÁLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

327 East 13th Street, New York.

Telefonszám 4350 Orchard.

Pittsburgi Iroda: 1114 Forbes street, Pittsburg, Pa.
Irodavezető: MÁZOR BÉLA.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

New York város egész évre \$3.00
Egy. Államok és Canada egész évre 2.50
Magyarország egész évre 4.00

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every Tuesday and Friday.

Published by the "Immigrant" Publishing Co.

Edited by

MICHAEL SINGER.

Editorial Rooms: 327 East 13th Street, New York.

Telephone: 4350 Orchard.

Pittsburg offices: 1114 Forbes street, Pittsburg, Pa.
Manager: ADALBERT MÁZOR.

SUBSCRIPTION RATES:

For New York City, 1 year \$3.00
For the U. States and Canada, 1 year 2.50
For Hungary, 1 year 4.00

Szilánkok

— Hoffman Ottó országgyűlési képviselőnek sehogy sem akart tetszeni, hogy ide Amerikába a görök katolikus magyarok nyakára egy lengyel szerzetest küldenek mint püspököt. Ez a fából való vaskarika csakugy ütött szeptet az ő fejébe, ahogy ütött a miénkbe. Hofman képviselő tehát neki-durálta magát és az elkövetett lehetetlenség dolgában meginterpellálni — akarta a magyar vallásügyi minisztert, aki véletlenül ez idő szerint negyvennyolczas ember. Ugy hívják, hogy Apponyi Albert gróf. Arról híres, hogy csudaszép beszédek tud mondani.

— Mikor ez a mi Apponyi grófnak arról értesült, hogy Hofman interpellálni készül, sietve leintette. Megnyugtatta őt, hogy Ortyinszky püspök, ha mindjárt lengyel ember is, jó magyar érzelmű. Hofman képviselő megnyugodott. Nyugodjunk hát meg mi amerikai magyarok is és kiáltsuk el: Éljen a nemzeti kormány!

— A new yorki magyar menháznak egyes igazgatói tulfeledékenyek. Elfelejtik ma, hogy mit mondtak tegnap. És letagadják. Csuda-e ezek után, ha elfelejtették azt, hogy évekkkel ezelőtt mit tettek odaát Magyarországon? Mi nem esudálkozunk rajta. De könyörületese lesznünk. Felrissíteni fogjuk az emlékezetüket.

— Az osztrák és magyar hadihajók elhagyták a new yorki kikötőt. Csapás. Nem lesz több lakoma. Viola urnak és két vejének megint polgári foglalkozásuk után kell nézni. Eddig a közügyért dolgoztak: ettek meg itt a magyarság képviselőjében. Dicsítsük márványtisztá homlokaikat a hálának babérjaival.

— A clevelandi magyar lapok haragusz-

A BEVÁNDORLÓ

nak a new yorki magyar menház igazgatóira. Kétszínűeknek mondják őket. Ez rágalom. Roszakaratu ráfogás. Mikor az igazgató urak nem akarnak egyáltalán és semmiféle szint vallani.

— Omahában a leányok nagyon szégyenlősek. Azon panaszkodnak, hogy a harisnyakereskedők mülabakat tesznek a kirakatokba és azokra huzzák a harisnyájukat. A mülabak eltávolítását kéri a törvényhozástól. — Ez a mü-méltatlankodás a mülabak dolgában gyanut kelt bennünk az omahai leányok erkölcsi érkeke iránt. Az a leány, aki mülabakon felháborodik, az.... Vannak mégis dolgok, amiket jobb ki nem mondani.

— Hengelmüller nagykövet életjelt adott magáról. Hazaient, hogy tegyenek valamit a kivándorlás megszorítása érdekében. Vajjon megüzenték-e már Hengelmüller urnak, hogy kívánatos volna, ha valahára meg ő tene valamit a már kivándorolt magyarok érdekében.

HOL VANNAK A 48-AS KÉPVISELŐK?

A „Pesti Hírlap“ május 24-iki számából.

Egy államnak a nagyságát s egy nemzetnek az erősségét az bizonyítja legjobban, hogy minő erélylyel tudja megóvni alattvalóit idegen területeken? Anglia például, ha egyetlen egy angol alattvalónak a hajaszálát meggörbitik valahol a világon, kirendeli oda a hadiflottáját s ha elégtételt nem kap, képes háborút indítani.

Hogy mi mennyire kis állam s gyenge nemzet vagyunk, azt ugyanezen mérték szerint szomoruan igazolja az a gyámoltalanság, amelylyel eltűrjük, hogy nem is idegen földön, hanem a magyar államnak horvátországi területén a magyar alattvalókat megtámadják nemzetiségükben és kulturájukban s a magyar iskolákat üldözi a horvátság hivatalos és társadalmi uton egyaránt. Mi azt is eltűrjük, ha magát a magyar államot arcul ütik. Mert amit Horvátországban csinálnak mivélünk, azt másként nevezni nem lehet.

Sok szemrehányás illet minket is, a nyilvánosság közegeit, hogy nem foglalkoztunk eddig eleget a horvátországi magyarság helyzetével, nem voltunk magunk sem kellően informálva. Hiszen oly sok baj van a szűkebb értelemben vett Magyarországon is, hogy nem csuda, ha a közvélemény keveset foglalkozott a horvátországi és szlavóniai ügyekkel. Ma már azonban kinyílt a szemünk. Ma már naponta érkeznek a szenzációs értesítések alulról, s csak a napokban közöltünk e helyen a horvátországi magyar iskolák üldöztetéséről egy zágrábi cikket, mely szenzációs leleplezéseket tartalmazott. Egy olyan államban, ahol normális állapotok vannak s ahol a parlamentben van komoly érzék a nemzeti eszme iránt, viharokat támasztottak volna ezek a leleplezések. Nálunk igyekszik mindenki agyonhallgatni és eltussolni a bajokat, hogy ne kelljen velük foglalkozni.

Az érdeklí az embereket, hogy Zágrábban horvát kormányválság van készülöben. De hogy egész Horvátországban végzetes magyarválság van, az iránt senki sem érdeklődik. Erőszakkal horvátosítják a magyarokat, a magyar iskolákat üldözik s egymásután becsukatják. Ezt türi mindenki Magyarországon. A magyarokkal mindent szabad

csinálni. A törvényhatóságok azzal foglalkoznak, hogy Dalmáciát vissza kellene csatolni Magyarországhoz, illetőleg Horvátországhoz. De hogy Szlavónia három magyar vármegyéjét Magyarországhoz csatolják vissza, arról már senki sem beszél.

A közvélemény nagyon feledékeny. Azért jó lesz ennek a kérdésnek a históriájából egyet-mást feleleveníteni. Mert volt idő, még nem régen is, amikor másként beszéltek politikusaink, s amikor divatos jelszó volt, hogy a horvátországi magyarságot terjeszteni kell s nyelvében megerősíteni kell.

Talán tizenöt esztendeje annak, hogy a Dunántulnak ellenzéki s akkor is tulnyomóan 48-as képviselői egy nagy társadalmi és politikai mozgalmat indítottak abból a célból, hogy a Dunántulról megindult kivándorlást Szlavónia és Horvátország felé irányítsák Amerika helyett. Ugy mondták, hogy itt a közelben meg lehet őket magyarokul tartani, mert majd magyar iskolákat fogunk számukra Horvátországban létesíteni.

Tele voltak akkor az ujságok ez irányban vezércikkkel és szónoklatokkal s vagy harmincz 48-as képviselő direkt erre a célra megalakította Széll Kálmán, akkor pártönkivüli képviselő elnöklete alatt a Dunántuli közművelődési egyesületet, amelynek az alapszabályaiban a legelső paragrafus erre a feladatra czélozva azt mondja, hogy az egyesület czélja „a kivándorlás irányítása.“

Ez alatt a jelszó alatt, vagyis Szlavónia visszamagyarosításának czégére alatt adakozott az egész ország s jött össze az egyesület egész alapvagyon. Persze ez oly esekély ma is, hogy a nagy czélt meg se közelítheti s a horvátországi magyar iskolák segélyezésére összesen hatszáz (!) forintot adhatott évenként. Ma talán ezer forintot ad.

Sokat beszéltek akkor arról is, hogy Szerém-, Pozsega- és Veröcze-megyéket, melyek 1848-ban Magyarország integráns részét képezték, vissza kellene csatolni, vagy legalább is a szlavóniai katolikus egyházmegyéket kellene a diakovári püspökség fenhatósága alól a magyar püspökségekhez (ahová azelőtt tartoztak) visszakapcsolni, miután ma csak a dunántuli református püspökségnek vannak egyházi Horvátországban s ami összeköttetés még fentartható az ottani magyarsággal, az is csak a komáromi református püspöknek, Antal Gábornak a hazafiságából lehetséges.

Ez a sok szép régi terv, a tizenöt év előtti hazafias felbuzdulás, mind füstbe ment. A nagy czélu Dunántuli közművelődési egyesület kis eszközökkel tengődik. Nagy emberek pártfogolják, de a nagy adományok elkerülnek. Akinek nincs pénze, annak nincs tekintélye. Nemcsak egyesekre, hanem egyesületekre is illik ez a mondás. S tizenöt év mulva ott tartunk, hogy a régi czélt, hogy

HA BE TEG

és szüksége van megbízható orvosságokra, úgy forduljon bizalommal

ERPF ARTHUR

öhzai okleveles gyógyszerészhez

PITTSBURGHBA

ahol kapható mindennemű hazai gyógyszer és különlegesség, továbbá szépítők és pipere cikkek.

Ugy hazai mint itteni receptek pontosan készíttetnek. Pósta megrendeléseknek pontosan eleget tesznek.

Pontos cím:

LINCOLN PHARMACY
Pittsburg, Pa — — 2307 Forbes street.

A BEVÁNDORLÓ

mi új magyar iskolákkal megmagyarosítsuk Szlavóniát és Horvátország egy részét, már mindenki elfelejtette, ellenben a mi magyarjainkat hivatalosan horvátosítják s ott a régi magyar iskolákat is bezáratják! Ugyan, kérjük szépen, hol vannak a régi 48-as képviselő urak? Nem tetszett őket valahol látni?

A MEGOSZTÁS POLITIKÁJA.

Irta: Hock János.

Czifra állapotok vannak odaát Ausztriában. Nincs olyan törvényhozás a világon, amelyben annyi árnyalat volna képviselve, mint az új osztrák parlamentben. Az egyik tábor szociálpolitikai, a másik nemzetiségi, a harmadik vallási alapon szervezkedett. Ezek a főirányok, amelyek egyes tartományok szerint még szétágaznak és külön partikuláris csoportokra is töredeznek.

A szociálisták két nagy pártja engesztelhetetlen gyűlölettel áll egymással szemben. A nemzetiségi zászló alatt tömörül külön csoporttá a német, a cseh, a lengyel, a szlovén, a ruthén, az olasz, a horvát. Vallási alapon látjuk szervezve a katolikus centrumot, a cseh klerikálist, az olasz és szlovén klerikálisokat; sőt Galicziában már zsidó zionista is akadt. Ezenkívül még egy elválasztó vonal van a pártok között. A politika kezelésének módszere, amely még külön liberális, konzervatív, antiszemita, agrárius és demokratikus irányzatokra bontja a párttöredékeket.

Valóságos „Tohu va bohu,” amelyből nehezen fog kialakulni a várva várt új világ. Mert valamint vegyileg nem lehet egyesíteni a természetükre nézve ellentétes anyagokat, úgy az egymást kizáró politikai, társadalmi, sőt erkölcsi felfogásokat sem lehet egy közös többségbe belegyúrni és állandósítani.

Kétségtelen, hogy az egyes csoportokban vannak bizonyos kérdésekben közös érintkezési pontok, amelyek ideig-óráig a hasonlevő elemeket összeabroncsolhatják. De vannak ugyanolyan természetű ellentétek is, amelyek azonnal szétválasztják őket. Mihelyt ezeket a parlament tárgyalás csak megérinti, a vonzó erő közöttük rögtön taszításba megy át.

Azt hiszem, nagy csalódásra fog rövid idő múlva felébredni nemcsak az osztrák kormány, hanem a császár is, aki ezt a kockázatos választási reformot Ausztriában erlendelte. Elhitették ő felségével, hogy az osztrák parlamentet, amely tíz év óta meddő és munkaképtelen, csak akkor lehet újra mozgásba hozni, ha a pártokból kiszorítják a fajpolitikát és vele a nemzeti gondolatot. Mivelhogy a régi pártszervezetekkel boldogulni többé nem tudnak, szakítani kell az uralkodás régi rendszereivel és eszközeivel. Ezért kell tehát beledobni az osztrák társadalomba a felekezeti és az osztály-harcot. A történelmi és nemzeti alapra helyezkedő pártok helyett új alakulásokat kell teremteni, amelyeket jobban érdekel a gazdasági fejlődés, a kenyér és az anyagi javaknak megosztása.

Hogy a nemzetiségi viszályt kipusztíthassák, felszították a szociális küzdelmet. Előre megjósolhatjuk, hogy úgy fognak vele járni, mint Goethe büvésszének inasa a szellemekkel. Az ellesett varázsigével könnyű volt a szellemeket felkeltenie. De azokat lecsillapítani és visszaparancsolni nem volt többé varázsszava. Ezek pedig a rombolás ösztönével mindent elpusztítottak s utoljára a vakmerő inast is szétépték.

Nem az első eset a történelemben, hogy az abszolút hatalom kezét fog a legszélsőbb irányzatokkal és hajlandó olyan engedményekre, amelyek hatalmi körét közvetlen érintik. Hogy egy-egy válságos perc-

ben megmenfesse veszélyeztetett fontosabb érdekeit, kiszórja a hajóból a biztos fenéksúlyt. XVI. Lajos is felvette a vörös siphát mielőtt feje a kosárba hullott volna.

Mi már régóta ismerjük a bécsi módszert, amely nálunk évszázadok óta a megosztás politikájával uralkodott. Vallási egyenetlenséget, faji torzskodást, osztályellentéteket piszkált fel, aszerint, ahogy érdeke kívánta. Ezek voltak az ékek, amelyeket koronként a nemzet testébe vertek, hogy azzal egységét szétrepeszszék. Az egyik részt azután a másikkal bénították meg, hogy az erőteljes nemzeti iránynak gerinczét megtörjék.

Ezt a receptet alkalmazták legujabban a kiélestedt osztrák nemzetiségi ellentétekre is. Vérszemet kaptak az első sikertől, amelyvel már Taffe idejében sikerült a német és szláv gyűlölködést ideiglenesen elfojtani. Emlékezzünk csak vissza, minő meglepetésszerűen dobták akkor is a Reichsrath elé a választási törvényjavaslatot, melyet az osztrák kormány Adlernek, a szocialista vezérnek meghallgatásával titkosan készítettt elő. Szét is ugratták egy időre a nemzetiségi csoportokat és a fajpolitika rohamának erejét egy pillanatra megtörték, mert a küzdelmet új térre vitték át.

Ezt a csudás arkánomot adták be nagyobb adagolással a Beck-féle választási reformmal, amelybe Gautsch és Hohenlohe belebuktak. Az eredmény pedig a mai zürzavar, amelyre a pótválasztások után joggal reámutathatunk.

Hogyan fog az osztrák kormány e mozaik törvényhozással boldogulni, ha csak folytonos engedményekkel esetről esetre az egyes párttöredékeket le nem törli? Szociáldemokráciával katonai terheket megszavaztatni, létszámot emelni, udvari politikát csinálni csak nagyon rövid ideig lehet. Mihelyt a tigriskölyök karmai kinőnek és fogai kiélesednek, ráveti magát a dajkájára. Szunnyadó vérörszöne kitör és nem fog többé a magas uraságok gyönyörűségére abroncsokat ugrálni.

Konzervatív-kerikális alakulás átmeneti kormányzatnak elképzelhető ugyan, de ez megtöri a régi döntő német befolyást és újra fellángol a nemzetiségi vilongás. Ugyanott lesznek, ahol voltak.

Ha majd az a százféle pártárnyalat mindegyik a maga hangszerén a maga nótáját kezdi fújni, olyan muzsikát még aligha hallottak a Burgban. Majd csak akkor jön a teljes kijózanodás, amikor meggyőződnek, hogy az alkotmány gépezetébe sikerült ugyan beletenni az új kerekeket, de a masina megbolondult és nem akar többé járni. Nem ez tehát az a várva-várt örök mozdony! Ez csak az a bizonyos török, amelyet megfogtak ugyan, de el nem ereszt!

KOSSUTH NÉPE.

A függetlenségiek koronázási ünnepe.

Kossuth LAJOS, hála Istennek, még nem ment egészen feledékenységre Magyarországon. Elvei még élnek. A negyvennyolcasok bizonyították ezt a koronázási jubileum alkalmából, amint ezt egy lapunk zártakor Budapestről beérkezett kábelsürgöny fényesen igazolja.

A kábelsürgöny azt mondja, *hogy a függetlenségiek képviselői NEM vettek részt a koronázási jubileumon, sőt Madarász apó vezetése alatt tüntetve elhagyták Budapestet.*

Fogunk erre az örvendetes jelenségre lapunk jövő számában vezércikkben visszatérni. A budapesti függetlenségiek tehát tüntetve NEM ünnepeltek, egy new yorki magyar plébános ellenben, aki azt mondja magáról, *hogy odahaza függetlenségi programmal léptették fel képviselőnek, koronázási misét mondott, koronázási diszebedet rendezett. Itt Amerikában, a demokrácia országában, ahol a magyarokat nem vezeti tekintet, ahol egytől egyig negyvennyolcasok vagyunk. Visszatérünk egy hosszabb cikkben még erre is.*

Az említettük kábelsürgöny még más hirt is hozott. Azt hozta hírül, hogy a magyar korona várományosa, hogy Ferencz Ferdinánd koronaörökös *arculütötte a magyarokat. Budapestre jött, de tüntetve került a magyarokkal és ezek vezéréivel való érintkezést, majd az ünnepi mise után a vasutra hajtatott és visszautazott az ő hazájába, Bécsbe.*

Igy jó ez a magyaroknak, amikor még nemzeti kormányja is hajlongva rendez jubileumokat. Ugyanakkor, amikor az ünnepelt király még csak az alkotmányt, melyre meg esküdött, sem akarja biztosítani.

VAJDÁÉRT.

Nemzetiségi képviselők tüntetést rendeznek.

Említettük annak idején, hogy Vajda román nemzetiségű képviselő a magyar nemzetet meggyalázó verset olvasott fel a magyar képviselőházban. Nem ölték meg érte Vajdát. Még csak meg sem verték. Csak szeliden felháborodtak.

A nemzetiségiek ezt sem akarják eltűrni. Most gyüleseztek. Elhatározták, amint egy kábelsürgöny mondja, hogy tüntetnek Magyarországon ellen, hogy felfegyverkezve mennek a képviselőházba.

Közben pedig Apponyi Albert gróf leszavaztatta a magyar nyelvet és tartott egy beszédet, hogy éljen a független magyar ország.

A DUQUESNEI MAGYAR AMERIKAI TAKARÉK ÉS HITELTÁRSULAT. Most vettük ennek a jónévű, állami felügyelet alatt álló banknak mérlegét, illetve üzleti kimutatását. Ez a kimutatás örvendetes jelét adja a társulat rohamos felvirágzásának. A társulathoz tartozó alatti levő betétek — amelyek után per sze kamatozatot fizetnek — 204 ezer 164 dollár és 95 centet teszen ki. Osztalék fejében kifizetett 10 ezer dollárt, azaz minden részvénytulajdonosnak hat százalékos befektetett tőkéje után. Ezek oly szép eredmények, amelyek bizonyára arra indítják honfitársainkat, hogy betétjeikkel a jövőben még tömegesebben keressék fel ezt a kitünő magyar pénzintézetet, amely különben pénzküldéssel és hajójegy elárúsítással is foglalkozik. Részünkről melegen ajánljuk a duquesnei takarékat és hiteltársulatot.

OLVASCINKHOZ.

Dr. Pólya László úr ismét belépett lapunk munkatársai sorába. Mint ilyen előfizetési és hirdetési díjakat felvehet és nyugtázhat. Ajánljuk öt honfitársaink figyelmébe és pártfogásába.

ALAPITTATOTT 1889.

EGYESÜLT ERŐVEL.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓ- ÉS VASUTI ÜGYNÖKSÉG, KÖZJEGYZŐI IRODÁJA

1340 Penn Ave., PITTSBURG, PA., és 207—6th Ave., HOMESTEAD, PA.

KÜLDÜNK PÉNZT az 6-hazába olcsó áron és 30 nap alatt kézbesítjük a pénz átvételét igazoló postai feladó vevényt.

VESZÜNK ELADUNK külföldi pénzeket. Pénzket elhelyezzük bármely hazai bankba, vagy a magyar királyi postatakarékpénztárba és beszerezzük az eredeti betétkönyvecskét. ELADUNK HAJÓJEGYEKET a leggyorsabb hajókra a hajótársulatok eredeti árán és utasaink a leggyorsabb vonattal a Pennsylvania Union depójáról továbbíthatnak New Yorkba.

ELFOGADUNK BETÉTEKET A „HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. JAVARA IS.

MAGYAR AMERIKAI TAKARÉK ÉS HITEL TÁRSULAT, DUQUESNE, PA. Négy százalékos betét számlára. Két százalékos csekk számlára.

ALAPTÖKE ÉS FÖLÖSLEG \$175,000.00.

[New York, Hazleton, Wilkesbarre

NÉMETH JÁNOS

v. cs. és kir. konzuli ügyvivő
Hajójegyekre, pénzküldésre és közjegyzői ügyekre a legmegbízhatóbb és legpontosabb banküzlet

Levélcím: NÉMETH JÁNOS
457 WASHINGTON STR., NEW YORK, N. Y.

A BEVÁNDORLÓ

A nagyczenki sirrabló.

SOPRON. A múlt év június 18-áról 19-ére hajló éjszakán a Széchenyi grófok nagyczenki sirboltját feltörték. A gonosztevő felfeszítette a kripta vasrácszatát és Eugénia grófnő és Széchenyi Gyuláné koporsójából rabolt el csekély értékű érmeket. Mivel pedig zsákmányát keveselte, bezúta Széchenyi István grófnak vasrostélylyal fedett üvegszekrényét, a melyben a megdicsőültnek néhány relikviáját őrizték. A martalék itt is csak egy-két arannyal befutatott rézesat volt. Két nap múlva a Hohenlohe hercegek sági sirboltját rabolták ki. Felfeszítették a tizenegy éves korában elhunyt Mária hercegisasszony koporsóját és több zománcozott aranyérmét és vékony aranyláncot rabolt el belőle. Nyilvánvaló, hogy a két sirrablás tettese egy és ugyanazon gonosztevő. Csakhamar kézrekerült a tettes Roszipovics Ignác kertészsegéd személyében, aki a harmadik faluban akarta a martalékát értékesíteni. A legnagyobb cinizmussal vallotta be a nagyczenki sirrablást, a sági betörést azonban konokul tagadja, noha megtalálták nála az elrabolt dolgokat. A soproni törvényszék a rovtó multu sirrablót kétféle minősített lopás büntette miatt 5 évi fegyházra ítélte és ezt a büntetést a királyi tábla is jóváhagyta. A Kuria második büntető tanácsa Sebestyén Mihály elnöksével Kücher Gyula helyettes koronaügyész indítványára elutasította a vádlott semmisségi panaszát.

Öngyilkosság menetközben.

SOPRON. Minap délelőtt a 76-ik gyalogezred negyedik százada gyakorlatozás után hazatérőben volt, amikor Mayer Frigyes közbaka, aki csak októberben vonult be az ezredhez, kissé hátramaradt és szolgálati fegyverével az álla alá lőtt. A golyó szétcsapva álkapcsát, a szemétől nem messze hatolt ki. Hordágyon szállították be a csapatkórházba, ahol azonnal kötést alkalmaztak sebére. Állapota súlyos, de nem reménytelen. Tettének okát nem tudják.

A vérszomjas parasztfiu.

SOPRON. Szalai Pál 15 éves és Rabi Sándor 11 éves vittnyédi fiuk a minap összevesztek egymás között. A pör hevében az idősebbik fiu nyakszirtén ütötte a kisebbiket. A megbántott fiu bicskát rántott elő és megtámadta Szalai Pált, aki el akarta tőle venni az élesre fent kést. Eközben azonban a hörszögös fiu négy újat levágta neki. Az ijedségtől és vérszomjaságtól elgyengülve Szalai Pál a földre zuhant. A tizenegy éves Rabi Sándor erre legyőzött ellenfelére vetette magát és a kést annak a hátába döfte.

Ismét az ecsedi lán.

SZATMÁR. Az ecsedi lápon mult szerdán este eddig még fel nem derített okból ismét tűz támadt, a mely az éjjeli erős szélben rohamosan terjedt. Reggelre negyvenötven hold állott lángban. Okányi Schwartz Lajos nagybirtokosnak Zsirus tanyáját csak nagy erőfeszítéssel tudták megmenteni.

Később jelentik, hogy az ecsedi lápon a tűz rohamosan terjed, nagy veszedelemmel fenyegetve Ecsed községet és környékét. Fleischer tisztartó 120 ember élén dolgozik a tűz elnyomásán. Okányi Schwartz birtokán földszancokat húztak a lángok tova terjedése ellen. Azonkívül nagyszámu közérőt is kirendeltek, az erős szél azonban munkájukat nagyrészt meddővé teszi.

A felesége után bolondult.

SZEGED. Weber Lajos szegedi helyettes any-

RIZSÁK JÁNOS

passaici pénzküldő budapesti irodája
IV. Sütő-utca 6. szám alatt van.
Irodavezető: RIZSÁK MIHÁLY.

RIZSÁK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

Magyar pénzküldő és váltó intézete
127-2 IK UTCA, PASSAIC, N. J.

PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője. Mindennemű közjegyzői okiratok szakszerűen kiállítanak és konzulátusilag hitelesítetnek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben, pontossággal járok el. Reám bízott ügyekben pontosan és lelkiismeretesen járok el. Az utasokat személyesen elkísérem a hajóhoz. Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot ingyen adok.

FIÓKÜZLETEK:
ALPHA, N. J. PHILLIPSBURG, N. J.
WHARTON, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

könyvvezetőt súlyos idegbajjal a kórház megfigyelő osztályába szállították. A felesége után való busulás juttatta ide. Felesége ugyanis hat álló esztendeig ágyban fekvő beteg volt; mikor pedig végre felgyógyult, urát elhagyta. Weber e pillanattól kezdve feltűnően viselkedett; többek között az utcán szaladgált, elseje óta pedig a hivatalába be sem járt. Most aztán kitört rajta az elmebaj.

Öngyilkosság két revolverrel.

SZENTES. Hungerleider Mór fiatal kereskedő öngyilkosságot követett el. Hungerleider az utóbbi időkben erős idegbajban szenvedett, amely rendkívül kizozta és teljesen elviselhetetlenné vált reá nézve. Minap megvacsorázott lakásán, azután elküldött egy rokonához, táviratozozon szüleinek Bécsbe, hogy jöjjenek azonnal el. Erre bezárkózott szobájába és levelet irt szüleinek. A levelek írása után lefeküdt az ágyba: két hatmilliméteres revolvert szegezett homlokának és agyonlötötte magát.

Méregkeverő asszonyok.

TEMESVÁR. Még 1906. január 6-án történt, hogy Scheffer József homoliczi hentessegéd hazaérkezett Gálya temesmegyei községbe atyja temetésére. A legény elmondta anyjának, hogy gazdájának, Schweitzer Jakabnak a feleségébe szerelmes és el szeretné tenni a férjet láb alól. Anyja azt tanácsolta, hogy menjen Maximovics Dámáné született Raics Katiczához, a községbíró feleségéhez, aki jó pénzért olyan mérget ad neki, hogy attól a férj biztosan elpusztul. Scheffer József erre visszament Homoliczra és elmondta a dolgot szeretőjének, aki szintén beleegyezését adta. Scheffer ezután visszatért a méregért Gályára. Onnan levelekben értesítette szeretőjét, Schweitzer Jakabnét s e leveleket egy ismert homoliczi kofa nevére küldötte, aki továbbította az asszonyhoz. Egy izben a kofa helyett a férje ment a piacra, aki egy ilyen levelet kapott, de irni-olvasni nem tudó ember lévén, nem tudta elolvasni s elolvasás végett éppen Schweitzer Jakabnak adta át. Schweitzer a legnagyobb meglepetéssel olvasta a levelet, amelyben az ő megmérgezéséről volt szó. Azonnal átadta a csendőrségnek, amelynek megette a feljelentést. A csendőrök a Gályáról Homoliczra érkező Scheffert letartóztatták és visszavitték Gályára. Ott a vendéglőben elrejtöztek s odacsalták Maximovics Katiczát azzal az ürügyvel, hogy a 100 korona a méregért már együtt van. Maximovics Katicza bement a kelepcebe s a csendőrök letartóztatták. A faluban egyre-másra kezdtek beszélni, hogy nem ez az első méregkeverési eset és a szöbészéd annyira terjedt, hogy végre a csendőrség nyomozást indított és ennek során özv. Scheffernén, József anyján kívül letartóztatták Ilich Zsivánét és Radoszavlye Szvetozárnét. Mindhárom férjeiket tették el láb alól. Az elvetemült asszonyok felett most itélkezett a fehértemplomi esküdtbíró és a három férjgyilkos asszonyt 15—15 évi fegyházra, Maximovics Katiczát, a méregkeverőnőt pedig életfogytiglani fegyházra ítélte.

Gyermekegyilkos anya.

VÁCZ. A városhoz közel, egyik uradalmi tisztartónál volt alkalmazva, mint nevelőnő Praner Filoméne. A szép, szőke német leányt egyik udvarlőja házasság ígéréttel elcsábította. A nevelőnő egy leánygyermeknek adott etetet, akit nyomban meg is fojtott. A bűnös anyát, aki hosszabb ideig lebegett élet-halál között, a kir. ügyészség indítványára folytán beszállították a törvényszék fogházába, ahol most gyermekölés büntette miatt folyik ellene a vizsgálat.

A KUTYA MINT ÖRÖKÖS.

A Voce del Popoloból veszszük az alábbi történet-két.

Nápolyban élt egy gazdag angol ur, névszerint Mr. Watts. Ott is halt meg, hátrahagyván gyenge félmillióeszkát. Nem volt más örököse se égen, se földön, mint fox-terrierje, a kis Bill. Erre hagyta hát mindenét. De hogy Bill ur el ne tékozolhassa fiatalos, bolondos észszel az örökséget, elrendelte, hogy kamataiból éljen, de fényesen. Bill urat külön egyenruhás szolgálta, külön szolgálta mosta, komornyik öltöztette, inas vitte sétálni. Titkárával járt ebédelni a Grand Hotelbe, ahol libacombon, pástétomon alul nem adta. Ugy tulhizlalódott ez a legujabb-fajta nevető örökös, hogy alig szuszogott s végre is elhajasodván, kilehelte lelkét. Háziiorvosa konstaltálta, hogy szívelhajasodás okozta korai végét.

A gazdátlan örökségen pedig nincs, aki hajba kapjon. Az angol kincstár lesz alighanem az angol kutya örökse.

A LEÁNYKASZÁRNYA.

Kép az oroszországi életből.

Ott, ahol a Néva egy merész kanyarulattal nyugati irányba fordul, Szent-Pétervár északkeleti szögletében már messziről látható, öt égszínkék kupola emelkedik ki egy komplikált épülettömegből, amelyet minden orosz a „Smolna-kolostor” név alatt ismer. Bár gyengédlelkű leánykák befogadására van szánva ez a hatalmas épülettömeg, építése oly rideg és egyszerű, mint egy kaszárnyáé.

De Custinemarquis, aki már 70 évvel ezelőtt ott járt a komor palotában, a „leányok kaszárnyájának” nevezte el a Smolna-kolostort. És igaza is volt. Nemcsak a barátságatlan durva stilus adja ennek az épületnek ezt a jellegét, hanem az életmód is, amelyre az odakerülő fiatal nemesi hölgyek kárhóztatva vannak. Szigorubb bánásmódban részesülnek ugyszólván mint a katonák.

Ebből az épületből vetette le magát a minap két elkeseredett fiatal leány az utca kövezetére, ahol összeszuzott tagokkal, holtan kerültek el. Azért szánta magát e két szegény teremtés e borzasztó végre, hogy halálukkal felhívják a figyelmet a Smolna-kolostorban folyó életre. A szigornál még elviselhetlenebb azonban az a dekoratív alaptétel, amelyből már ösödök óta indul ki a Smolna-kolostorba kerülő leányok nevelése. Minden növendék látszólag egyszerű ruhába van öltöztetve. Szürke vagy fekete az alapszín. Amikor azonban felhangzik a kiáltás: Jön a csár! ez az egyszerű jelmez nagy átalakuláson megy keresztül. Ez pedig különösen II. Sándor csár alatt nagyon gyakran megtörtént, mert ennek a neje, Jurjewska hercegnő szintén a Smolna-kolostor növendéke volt. Amikor tehát felhangzott ez a kiáltás, szolgálak sietnek elő, akik szagos gyertyát gyujtanak meg, hogy illatossá legyen minden terem. Eközben a fúrge leánykezek egy-két pillanat alatt kikapcsolják a fűzöt és ledobják a felső ruhát, úgy hogy mire a minden oroszok ura belép a terembe, „atyai szemét” meglegedetten legeltetheti a csupa üde fiatal leány dekolletált vállain. Amikor betelt a látványval, távozik és a leányok ismét felvehetik egyszerű öltönyüket.

A Smolna-intézet a mindenkori czárné közvetlen felügyelete alatt áll. Fentartása évente 700.000 rubelbe kerül, ami elosztva az ott tanuló növendékek számával, egyaránt 1000 rubelnek felel meg. Olyan összeg tehát, amelyből kitünő nevelésben részesíthetnek a növendékeket. A tulajdonképeni tanulás azonban csak másodrendű kérdés. A Smolna-leányokat csak a czári család iránti vak tiszteletre oktatják ki, még pedig szigorral és durvasággal. Hasznosat alig tanulnak. A régi időkben még furcsább helyzetük volt az ott lakó nemesi leányoknak. II. Katalin czárné uralkodása alatt például szindarabokat és balletet kellett előadniok.

LEGJOBB, LEGOLCSÓBB

hazai regény és imakönyvek, hangszerek és kották, valamint mindennemű hazai importált árucikkek FALKENSTEIN SOMA-nál szerezhetők be.

— Irjon árjegyzékért. —

FALKENSTEIN SOMA,
a „Bevándorló” new yorki megbízottja.
314-316 E. 9th St., 1. floor. New York.

AZ ARANY GOLYÓ.

AMERIKAI BÜNYGI REGÉNY.

A „Bevándorló“ számára angolból fordítja:
Makray Aladár.

(Tizennegyedik folytatás.)

Ő lép be először.

Az őrszemnek elmondja azokat a kérdézősködsnek tetsző szavakat, amelyek nélkül a házba be nem léphetett.

Akkor aztán ártalmatlanná teszi a kapusként szereplő őrszemet, a kintmaradottakat beereszti és a pinczehelyiségbe ronstanak a dolgozó hamisítók közé.

A tervet keresztülvitte.

Dick meghuzta a csengetyü szarát.

A néger az ajtóhoz ment, melyet csak anyyira nyitott ki, hogy kiláthatott, a biztonsági lánczot azonban nem kapcsolta ki.

Dick hiba nélkül elmondta azokat a szavakat, melyeket mint Big Center a korcsmárostól hallott.

A néger a pontos válasz kielégítette és a lánczot lecsatolta az ajtóról.

Dick a folyosóra lépett, aztán mint a vilám, oly sebesen rohant a feketére, torkon ragadta, hogy az egy hangot sem tudott kiadni.

Vasmarokkal tartotta a néger és hangja megfélemlítette a szerencsétlent.

— Titkosrendőr vagyok. Ha ellenszegülni mersz, megöllek.

A néger nyugodtan maradt.

Dick halk hangon szólt a kint várakozóknak, mire a rendőrkapitány és emberei kényelmesen besétáltak a házba.

XVI. FEJEZET.

A doktor megriad.

Körülbelül ugyanabban az időtájban, amikor Blake Károlyt és feleségét Dick kimentette a rablóbarlangból, a város egy más helyén nem kevésbé fontos dolog történt.

Jóval éjfél után lehetett.

Belmont doktor dolgozószobájában ült.

Nem értekezést irt valami újabb betegségről, sem pedig vegyelemzést nem csinált egy újabb orvosságról.

Egy tizdolláros bankjegyet tanulmányozott, kétségtelenül azért, mert hamisítani akarta.

„Egy kis idő, — mormogta magában, — csak néhány hónap és lesz elég pénzem, hogy egy más országban birtokot vegyek magamnak s úgy éljek ott mint egy kis király. Akkor aztán majd élhetem a világot. De nagy szerencsém is van! Eddig minden a kezemre játszott. Mikor már kezemben lesz a vagyon és nem kell. . . .

Csengetyüszo zavarta meg monológjában.

— Az ördögbe azzal a nyomorult csengetyüvel, — mordult fel dühösen az érdeemes orvos. — Van is nekem betegre szükségem!

Az inasa lépett a szobába.

— Ujságíró barátja van itt, — jelentette.

— Vezesd be.

Egy jól öltözött, kellemes kinézésű, 30 év körüli férfi lépett a dolgozó szobába.

Riporter minőségben New York egyik legelőkelőbb napilapjánál dolgozott s ebben a minőségében sokan ismerték. Annál kevesebben tudták azonban azt, hogy ő egy bankóhamisító bandának a rendőrségi hírvivője.

Az orvos ugyanis feltétlenül szükségesnek tartotta, hogy a bandának olyan tagja is legyen, aki az ujságoknál meg a rendőrségen befentes, hogy az esetleges híreket, bármilyenek legyenek is azok, idejében megtudja.

A lapok rendőri tudósítói gyakran jutnak oly dolgok tudomására, melyek sok esetben a bandának mihez tartás végett előnyére lehet. Ilyen tudósító volt a fenti ujságíró és ebbeli minőségében volt alkalmazva a bandában is.

— Nos? — kérdezte az orvos a belépőtől, — valami ujság van talán?

— No, nem éppen ujság.

— Mi hát?

— Egy fogolylyal beszélgettem ma a főkapitányságon, amikor megpillantottam egy rabot, akit én ismerek. Senki sem tudja, miért van letartóztatva s én nem is tudtam, hogy ott van, de azért az első látásra felismertem. A mi szakmánknak valóságos mestere és a világ aligha mutatott még fel nálnál külön bankóhamisítót. Most szabaddult ki a börtönéből s alig hiszem, hogy New York államban volna valami vád emelve ellene.

— Ugy gondoltam, folytatta az ujságíró, — hogy okos dolog volna holnap korán reggel egy ügyes ügyvédet megbízni, aki kiszabadítaná őt. A mindenesetre hálás embert aztán könnyen meg lehetne nyerni a magunk számára.

— Köszönöm, — szólt az orvos. — Ez okos gondolat.

— És aszerint cselekszel?

— Természetesen. Holnap korán reggel lefizetem érte a váltásdíjat.

— Nagyon okosan.

— Azt mondd, hogy kitűnő munkás?

— Felséges, azt mondhatom. Lehetetlen, hogy ne hallottál volna valaha felőle. Big Center a neve.

— Big Center!? — kiáltott fel az orvos megrökönyödve és felugrott a székéből.

— Igen, Big Center. Mi van azon kétségesen való? — kérdezte az ujságíró nyugodtan.

— Lehetetlen.

— Miért?

— Big Center több mint egy óra hosszat ott volt velem a tanyánkon.

— Bolond vagy!

— Vak vagy!

— Én meg azt mondom, hogy nem láttad.

A két ember már majdnem egymásnak ment.

— Doktor! — szólt az ujságíró izgatottan. — Én már 12 álló esztendő óta vagyok rendőri laptudósító.

— Nos?

— Ez alatt az idő alatt láttam Big Centert legalább egy tucatszor. Ugy ismerem őt, mint téged.

Az orvos meghökkent.

— Várj csak, — szólt az orvos. — Körülbelül nyolcz órakor láttam őt.

— Big Center nyolcz órakor a főkapitányságon volt egy czellába esukva.

— Nem tévedsz?

— Nem. Biztos vagyok benne.

— Ki volt hát akkor a tanyán? Nagy Isten, le vagyunk leplezve, — kiáltott fel az orvos. — Sam megesküdött, hogy az az ember nem Big Center és bizonyára igaza volt.

— Mondd el az egészet.

Az orvos röviden és világosan elmondta a történeteket.

— Samnek igaza volt, — jelentette ki az ujságíró. — Csaló volt az az ember és én azt

Gross Ede

Brandler L.

Worville Boulevard

előkelő magyar kávéház a felsővárosban

1393 MÁSODIK AVENUE

a 72. és 73 utczák között

Tulajdonosok:

GROSS EDE és BRANDLER L.
MINDEN NAP CZIGÁNYZENE

Kitűnő magyar ételek és jó italok
Pontos kiszolgálás

POMPÁS BILLIÁRD ASZTALOK

WARADY LAJOS

Hazai peres. — katonai ügyek pontos elintézése.

Pénzküldés az 6-hazába.

Az összes hajóvonalak képviselője.

HAZAK VÉTELE S ELADÁSA.

magyar közjegyző

449 S. BROAD ST.,

TRENTON, N. J.

DEUTSCH TESTVEREK

BANKHÁZA

317 East Houston st., NEW YORK.

Törvényes képviselő a legjobb hajóvonalnak, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Fiumén át a Cunard vonalon.

Pénzküldemények továbbítására az 6-hazába a legmegbízhatóbb czég.

KÖZJEGYZŐI HIVATAL.

Magyar kölcsönkönyvtár, tűzbiztosítás, csomagok kihazatala és hazaszállítása.

Levélczím:

DEUTSCH BROS.,

317 East Houston st., NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RUDNER és ROTH, tulajdonosok

NEW YORK 145 Második Avenue, a kilencedik utca sarkán

Kitűnő ételek és italok

A Magyaroknak kedvenc találkozási helye

Szombat és vasárnap este elsőrangú cigányzene

hiszem, tudom is, kicsoda.

— Ah!

— Dick Miklós volt.

— Ugy kell lenni. De az a kép a mellén?

— Egy ügyes festőnek a munkája, — válaszolt az ujságíró.

— El vagyunk veszve.

— No, azt már nem. Mi még elmenekülhetünk.

— A tanyára rajtaüt a rendőrség.

— Hadd üssön. Mi menekülünk.

— Azokat pedig bizzuk a sorsukra? — kérde az orvos, akiben egy pillanatra felébredt a rablóbecsület.

— Megmenteni nem tudjuk őket. Alig van időnk ahhoz is, hogy magunk meneküljünk. Azalatt, amíg őket figyelmeztetjük, magunk kerülünk a csávéba.

— Igaz, minden perc drága. Mit tehetünk?

— Mennyi pénzed van kéznél?

— Harminczkétezer dollár jó pénzben.

— Kitűnő. Ha Dick Miklós és társai az éjjel a tanyán jártak, akkor reggel bizonyára rajtad lesz a sor. Tiéd ez a ház?

— Nem. De én butoroztam.

— Bizhatsz a cselédedben?

— Megbízható, mint minden gazember, ha tudja, hogy a saját bőrét is féltenie kell.

— Hivd be.

— Jó.

— És hagyj mindent reám.

— Csináld a belátásod szerint.

Az orvos megnyomta a csengőt.

A sietve berohanó szolgálóhoz így szólt az ujságíró:

— A gazdáknak el kell utaznia. Kétséges, vajjon egyáltalán visszajön-e. Mindent, a mi a házban van, neked adja és déli tizenkét órákor hivhatsz egy ügynököt és mindent eladhatsz.

— Addig az ideig, — folytatta az ujságíró, — bárki jönne is, mondd, hogy az orvost egy beteg asszonyhoz hívták s csak egy óra múlva tér vissza.

— Az orvos és én most egy órára eltávunk. Amig oda vagyunk, vigyázz jól. Ha emberek keresnének, akik rendőröknek látszanak, úgy figyelmeztess, hogy a külső folyosón a gázlángot egészen felesavarod.

Azt meglátjuk az utcásarkáról és akkor nem jövünk közel a házhoz. Megértetted a mit mondtam?

— Meg. Az orvos ur titkolni akarja hol léte és ha a kopók itt járnának, akár kint, akár bent, azt már az utcásárokról tudni akarja, nehogy a csapdába fusson.

— Ez az.

— És hová megyünk?

— Innen egyenesen egy európai hajóstársaság ügynökéhez. Az üzletvezetőt jól ismerem, aki tiszteli is, féli is a sajtót. Az ő társaságának „Swabian“ nevű hajója reggel 8 órákor indul.

— Majd elmondok neki egy mesét a te Párizsban haldokló feleségedről, akihez most utazni akarsz. Egy kábelsürgönyt kaptál ma délután, amikor már a hivatalos óráknak vége volt. Te már az örüléshez voltál közel kétségbeesésben. Találkoztál velem és én ajánlottam ezt a lépést s meg is ígértem, hogy veled megyek.

— Az ügynök, — folytatta az ujságíró, — csakhogy engem lekötöztetjé tegyen, le fog menni irodájába, ha szükség van rá és azt a jegyet adja majd számunkra, amelyiket akarjuk. Könnyű podgyásunkat előre küldjük jó korán és nyolcz órákor elvitorlázunk New Yorkból. Fügét mutatunk a rendőröknek, akik bizonyára nem fognak üldözni.

— Kitűnő, — kiáltott fel az orvos.

— Ez jó terv! — jelentette ki a szolga is.

— Akkor hát induljunk, — szólt az ujságíró.

— Csak két percet adj még, — szólt az orvos.

Kiszaladt a szobából és felrohant az emeletre.

Abba a szobába rontott be, ahol Blake Károly feküdt.

Egy férfi feküdt az ágyban, az asszony pedig, aki magát Blake Károlynénak adta ki, regényt olvasott egy hintaszékben.

— Hester! — kiáltott az orvos, amint a szobába lépett, — le vagyunk leplezve.

— Leleplezve?

— Igen, annak a nyomorult Dick Miklós-nak a műve. A tanyát már ismeri. Álöltözetben közibénk furakodott. Azokat ott már talán le is tartóztatta. Én szököm ebből az országból és ha akarod, téged is magammal

viszlek.

— Gondolod, én is veszélyben forgok?

— Az az ember, aki engem el akar fogni, veled sem lesz kiméletes. Ha az én büneimet sejtí csak, akkor a tiedet már tudja is.

Az asszony elsápadt.

— Borzalmas egy ember! — szólt az asszony. — Megyek veled!

— Akkor szerzek neked is jegyet. Nyolcz órákor indulunk.

— Készen leszünk. Ne feledd el az ő jegyét is.

— Őt is el akarod vinni? — kérde az orvos.

— Igen.

— Most már nincs reá szükségünk, vége a komédiának.

— De ő az én férjem! — válaszolt az asszony és türelmetlenül toppantott a lábával. — Velem jön.

— Jó, no. Pakkoldj össze. Oly kicsiny legyen a csomagod, amilyen csak lehet és késszen légy, hogy napfelkeltekor indulhassunk.

— Kész leszek.

Az orvos visszament az ujságíróhoz.

— Induljunk, — szólt. — Menjünk a barátodhoz. Dick Miklós pedig fogja el a kis madarakat, a nagyokat azonban elszalasztja.

XVII. FEJEZET.

Késő.

Mikor a rendőrakapitány és emberei a folyosóra mentek, már csak a pillanat műve volt a négert megkötözni és elhallgattatni.

UTAZÓ ÜGYNÖKÖK

akik a pontos elszámolás iránt biztosítékot képesek nyújtani, előnyös feltételek mellett kerestetnek a Bevándorló részére. Jelentkezhetni személyesen vagy levélbelileg ezen cím alatt: A BEVÁNDORLÓ, 327 East 13 street, NEW YORK.

VESZÉLYBEN FORGÓ KÖVETELÉSEKET

az Egyesült Államok minden területén legbiztosabban kollektál

Sarver & Ames

jó hírű amerikai irodája, ahova bizalommal fordulhatnak a magyarok is s ahol magyar nyelvű megkereséseket is elintéznek.

PARK BUILDING, (3-ik emelet)

PITTSBURG, PA.

EURÓPAI GYÓGYINTÉZET.

Bármily régi betegségben is szenved s ha orvosai ez ideig hiába gyógykezelték, forduljon bizalommal hozzánk. A mi európai gyógyintézetünkben mindenféle betegségek gyorsan és sikeresen kezelhetnek.

ORVOSI TANÁCSOT INGYEN ADUNK.

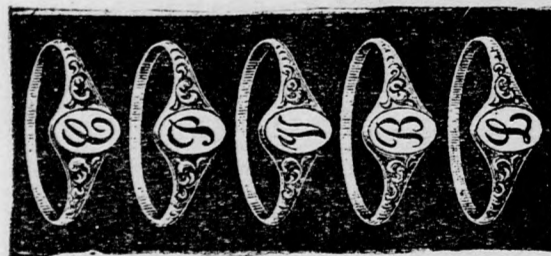
Redelő-órák hétköznapon reggel 9 órától esti 8 óráig, ünneppnap délelőtt 10 órától délután 3 óráig.

EUROPEAN MEDICAL INSTITUTE

402 GRAND ST. — PITTSBURG, PA.

Csakis 12 cent a mi uj

DOLLÁROS GYÜRÜNK

A képek a gyűrük valódi szépségének még a felét sem mutatják. A gyűrük burokja aranyból készült, az oldalokon gyönyörű díszítéssel s bármily kezdőbetűt INGYEN vésünk bele. New Yorkban bomlanak e gyűrük után és hölgyek és urak, leányok és fiuk ugyan úgy hordják őket mint a gyémánt gyűrűket. A mi gyűrűnk rendes ára egy és két dollár darabonként, de ön megkaphat egyet tizenkét centért, ha öt fiatal barátjának átadja a jegyeket, amelyeket a gyűrűkkel együtt küldünk. Irjon erre a címre:

PARIS RING CO.

75 DOREMUS BUILDING

MONTCLAIR, N. J.

CHICAGO ÉS KÖRNYÉKE MAGYARSÁGÁNAK FIGYELMÉBE!

Dr. BOTTLIK LAJOS

BUDAPESTI EGYETEMES ORVOSTUDOR

volt csász. és kir. katonaeorvos, a magyar kir. posta-, távirtda és telefon, a m. kir. államvasutak és a csász. és kir. Kassa-Oderbergi vasut volt orvosa

Jelenleg chicagói kórházi igazgató-főorvos, konzulátusi orvos, a legkülönfélébb és legsúlyosabb betegségeket a legtudományosabb alapon és az orvosi tudomány eddig elért legmagasabb színvonalán, a legjobb eredménnyel gyógyítja. Különös szakképzettséggel gyógyít mindenféle férfi és női betegségeket a legnagyobb TITOKARTAS mellett jótállással. — Levelekre válaszol:

Dr. LOUIS BOTTLIK

420 SO. HALSTEAD STREET. — Telephone Monroe 1116. — CHICAGO, ILL.

Belökték a folyosó sarkába, a kaput pedig becsukták.

Akkor aztán Dick odavezette őket a felhúzó géphez.

A lámpa ott csüngött rendes helyén, az oszlopon és meg volt gyújtva.

Társai nagy ámulatára Dick kinyitotta az oszlopon a kis titkos ajtócskát és megmutatta a felhúzó gépet köteleit.

Megindította a gépet és leszálltak a pin-czébe, ahol a hamisítók munkaterme volt elhelyezve.

A kuleslyukon keresztül vékony fény sugar világitot a felhúzó géphez.

Hangok hallatszottak.

— Egy nehányat minden bizonynyal elfogunk tudni fogni közülök, — sugta Dick a rendőrkapitánynak. — Készen vagytok?

— Kész? — kérdezte a rendőrkapitány hátrafordulva embereihez.

— Kész! — válaszolták azok.

— Akkor hát kidöntjük ezt az ajtót a sarkából és revolvereinkkel nekik támadunk. Most. Rajta!

És egyesült erővel nekidültek az ajtónak, amely engedett a nyomásnak, kiszakadt a sarkából és a szobába zuhant.

Dick és a rendőrkapitány elkiáltották magukat:

— Adjátok meg magatokat!

És haláltszóró revolvereiket a bankóhamisító bandára szegezték.

Hat bankóhamisító volt a szobában, mind-egyik javában dolgozott.

Elkeseredett, mindenre elszánt emberek voltak ezek, akik nagyon jól tudták, hogy husz esztendei nehéz munkával szigorított fegyházbüntetés vár arra, akit elfognak.

Sok közülök szivesebben halt volna meg, semhogy a börtönbe kerüljön.

Sam Crim, a vésnök, aki Dickről az előtte való napon azt mondotta, hogy nem Big Center, volt a legelkeseredettebb.

Előrántotta revolverét, felugrott székéről és így kiáltott:

— Le a kopókkal! Harcoljatok, fiaim, a végsőig! Ne feledjétek, hogy inkább a halál, mint 20 esztendő a börtönben. Utánam.

(Folytatása következik.)

Ami Kedvelt Bankárunk

JOS. TOMCSÁNYI

Homestead, Pa. Duquesne, Pa.

ÖT NAP A CSENDES VIZEN
**NEW YORKBÓL
NEW ORLEANSBA**
A Southern Pacific Útján
Személyszállító hajók

NEW YORKBÓL MINDEN
SZERDÁN DÉLBEN INDULNAK.

New Orleansban kapcsolatunk van az összes vasutakkal minden helyhez

Louisianában, Texasban, New Mexicóban, Arizonában és Californiában

Kérdésköthetni New York, Broadway 1 vagy 349 szám alatt

A BEVÁNDORLÓ

I. BOSS
111 SECOND STREET — — — PASSAIC, N. J.
Mindenféle szivarok és dohányok importálójá.
KÜLÖNÖSEN JÓ A KOSSUTH ÉS GRÖF
BATTHYÁNYI DOHÁNY
Megrendelések nagyban és kicsinyben vidékre is

CHARLES R. KEAR
elnök

HARRY F. POTTER
pénztárnok

ELSŐ NEMZETI BANK

First National Bank

MINERSVILLE, PA.

Alapított 1864-ben. Schuylkill-County legöregebb nemzeti bankja.

Alaptőke \$50,000,00

Tartalékalap és szét nem osztott nyereség \$75,000,00

Elfogad pénzbetéteket és a pénzt csekk alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal visszafizeti.

Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy póstautalvány útján eszközöl.

THE "STATE BANK"

AZ ALLAM BANKJA.

378 Grand Street, New York City

Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Arnold, másodalelnök Burckett L. Walter, pénztáros

Voorhis O. I., alpenztáros Kneisel János.

Tőke, felesleg, nyereség több mint \$1.000.000
Betétek több mint 15.000.000

Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden részébe.

Hajójegyek minden vonalra kaphatók.

KÉPVISELŐINK.

A Bevándorlót a következő urak képviselik a következő helyeken olyképp, hogy erőfizetési díjakat felvehetnek és nevünkben nyugtázzhatnak:

Krupcsinszky Adolf ur ..... Elizabethport, N. J.
Makray Jenő ur ..... South River, N. J.
Panykó István ur ..... New Brunswick, N. J.
Perbeth Ferencz ur ..... Union City, Conn.
Getsy János ur ..... Torrington, Conn.
Sághy József ur ..... Wells Creek, Pa.
Torhán János ur ..... Yonkers, N. Y.

A PITTSBURGI FIÓKIRODA KÉPVISELŐI:

Friedl Lambert ur ..... Steubenville, O.
Kováts Arthur ur ..... Pittsburg, Pa.
Finkelstein I. ur ..... Homestead, Pa.
Samu György ur ..... So. Sharon, Pa.
Andrejkevics Béla ur ..... Pittsburg, Pa.

NEVADA KÁROLY ur
utazó képviselő Pennsylvania államban.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétel céljából.

NEW YORK ALLAM.

Knauth, Nachod és Kühne, 15 William street, New York.

Kiss Emil, 104—2nd Ave., New York.

Németh János, 457 Washington street, New York.

Deutsch Testvérek, 317 Houston street, New York.

Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal

The Oriental Bank, 182—184 Broadway, New York.

Csekkontó, hitellevelek, külföldi értékpapírok megvétele és eladása.

PENNSYLVANIA ALLAM.

B. Hendler, successor to A. Hendler Son. & Co. Cassandra.

Pénzküldemények Magyarországra és Európa bármely részébe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalakon az ó-hazába és az ó-hazából sehol olcsóbban nem kaphatók.

First National Bank, Első Nemzeti Bank, Minersville.

Alaptőke \$50,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyereség \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.

Róth József és Fiai, a monongahela völgynek legregibb bankháza, saját épületében, ötödik Ave. és Locust street sarkán, McKeesport, Pa.

Pénzküldés az ó-hazába gyorsan, pontosan a legolcsóbb árfolyam mellett. Hajójegy eladás az összes vonalakra a legalacsonyabb árák mellett. Közjegyzői okiratokat szakértelemmel kiállítanak és a konzulatusi hitelesítést beszerzik. Jos. Roth and Sons.

Hungarian American Savings & Trust Co., Duquesne Magyar Amerikai Takarékos és Hitel Társulat, Duquesne.

Alaptőke és főlősleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legerősebb bankháza az egyik az egyedüli magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényesek magyarok. Fizet két százalékos csekk számlára, 4 százalékos betéti számlára. Pénzküldés, hajójegy eladási és közjegyzői iroda.

Klein Jakab, magyar bank és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg.

Megbízható pénzküldő és hajójegy elárúító. Kérelmet közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyek elintézését.

Tomcsányi József, Homestead és Duquesne.

MICHIGAN ALLAM.

The People's Savings Bank, A nép takarékos bankja, Detroit.

Alapított 1871, tőke \$500,000, főlősleg \$350,000, takarékosbetétek 11,000,000. M. W. O'Brien elnök, F. A. Schulte alelnök, Geo. E. Lawson pénztáros, J. R. Bodde segédpénztáros, R. W. Smyle ellenőr, J. T. Keena jogtanácsos. Fiókhelyzet Gratiot Ave., üzlet vezető Ino. N. Wolfschlager.

MISSOURI ALLAM.

The Farmer's & Miner's Trust Company, a gazdák és bányászok truszt kompániája, Bonne Terre.

Bejegyezett 1890-ben. Tőke \$100,000.00. R. R. S. Parsons elnök, F. J. Thomure alelnök, F. H. Dearing titkár és pénztáros.

OHIO ALLAM.

Perczel Lajos, 532-534 Pearl street, Cleveland.
Friedl Lambert, volt csász. és kir. konzul tisztségű, Steubenville.

WISCONSIN ALLAM.

Merchants and Savings Bank, Kereskedelmi és takarékos bank, Kenosha.

Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékosbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ALLAM.

Rizsák János, 123 Second street, Passaic.
The People's Bank & Trust Company, 185 Main Ave. Passaic.

Népbank és truszt kompánia. Elfogad betéteket és kamatozatot fizet utánuk. Csekkontókat nyit. Tőke és főlősleg 330,000.00 dollár.

Chester Frank Dyer urnak, az amerikai Egyesült Államok budapesti főkonzulának irodája Budapest, V. Wurm-udvar 21. szám alatt van. A főkonzul személyes ügyének irodája: Fiume, Andrassy ut 21. Magyar amerikaiak, akik az ó-hazában nehézségekkel találkoznak, forduljanak oda.